

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: keddén, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányüzletben.

IX. Kath. Nagygyűlés programja:

Augusztus 29-én, vasárnap:
Délelőtt 9 órakor ünnepélyes Veni Sancte, tartja: **Csernoch** püspök.
Délután 4 órakor

I. nyilváníás (megnyitó) ülés

az újszegedi sátorházban.

1. A nagygyűlést üdvözlők: dr. **Csernoch** csanádi püspök és dr. **László Szeged** város polgármestere.
2. Megnyitó beszéd, tartja: gróf **Zichy** János, v. b. t. t.
3. A nagygyűlés és szakosztályok megalakítása. Üdvözlések.
4. Átvonulás a belvárosi templomhoz.

Eucharisztikus körmenet:

Vezeti dr. **Városvy Gyula**, kalocsai érsek.

Augusztus 30-án. hétfőn.

Reggel 8 órakor mise. Szakosztályok ülései d. e. 9—12, d. u. 2—4 órák között.

I. Hitbuzgalmi karitatív szakosztály.

1. Az Eucharisztia, előadó: **Kántor** prelátus.
2. Mária-kultusz és kongregációk. Dr. **Bonta** ügyvéd.
3. A keresztény gyermekvédelem.
4. A keresztény család védelme. **Szegedy-Maszák** Aladár és **Wüstner** Henrikné.
5. Szegényvédelem. Dr. **Herald F.** igazgató.
6. Hitvédelmi irodalom. Dr. **Aubermann M.** szerkesztő.
7. Szilveszter-ünnepségek.
8. Fogházmisszió. Dr. **Bernolák** tanár.

II. Közművelődési szakosztály.

1. Sajtópártolás. Előadók: dr. **Vass** tanár és **Maleszner** igazgató.
2. A polgári iskolánk reformja és növekedésünk. **Keményffy** szsz. ünök.
3. A népnevelés modern feladatai. **Geöcze** Sarolta kép. igazgató.
4. A hitvallásos oktatás védelme. **Gallér Haasz** Aladár, **Lugosy** Dóme és **Szébeny** Miklós.
6. Egyházi műemlékek, dr. **Gyárfás** tanár.
7. Népkönyvtárak és könyvkereskedés.
8. Az öngyilkosság, mint a modern nevelés irányának bizonyítéka. **Síposz** hittanár.
9. Német napilap alapítása. **Pótz** Gyöngy.

III. Szociális szakosztály.

1. Inasvédelem. Dr. **Baransky** ügyvéd és **Filkorn** tanár.
2. Ipari szövetkezeti. Dr. **Lengyel** ügyvéd.
3. Mezőgazdasági ipar. Dr. **Gerle** ügyvéd.
4. Mezőgazdasági feladatok. Dr. **Blaskovits** apát.
5. Szövetkezeti tárfolyamok. Dr. **Csepela** hplebános.
6. Cselédvédelmi teendők a vidéken. Dr. **Vass** tanár.
7. A kenyérkereső nők társadalmi helyzete. Dr. **Jórárt** ügyvéd.
8. A keresztény kereskedelem első fundamentumai. Remetei **Kövér**.
9. A hívek és párbér. Dr. **Lutter**.

II. nyilváníás ülés.

1. A népijogok helyes védelme. Dr. **Nagy** Emil orsz. képviselő.
2. A szociáldemokrácia, mint világnézés és annak kiltásaj Magyarországon. Dr. **Vás** tanár.

3. Agrárszocializmus. Dr. **Méret** Lajos orsz. képviselő.

4. Keresztény erkölcs a modern kulturában. Dr. **Prohászka** Ottokár püspök.
Este 7 órakor a szegedi Kath. Kőr nagytermében.

Zárt ülés.

Este 8 órakor a nagygyűlés lakomája.

Augusztus 31-én, keddén.

Reggel 8-kor misével kezdődik Magyarország Nagyasszonyának ünnepe.

1. A szentmisét dr. **Városvy** Gyula kalocsai érsek mondja.
2. Szentbeszéd. Tartja **Radnay** püspök. Utánna kivonulás.
3. Magyarország Nagyasszonya szobrának felszentelése. Végzi dr. **Csernoch** püspök.
4. Mária-kultusz Magyarországon, beszéd, tartja a szobor előtt dr. **Andor** József főgimn. tanár.
5. A szobornak, mint a nagyülés misszió-emlékének megkoszorúzása. Végzik a nagygyűlés, a Mária-kongregációk, szegedi és más körök és testületek képséle.

Felvonulás az újszegedi sátorházba, hol 10 órakor

III. Nyilváníás (záró) ülés.

1. A keresztény karitás. Dr. **Rott** Nándor, prelátus kanonok.
2. Mi az igazi liberalizmus. Dr. **Kiss** János, prelátus egy. tanár.
3. A kivándorlás okainak megszüntetése. Dr. **Jankó** Ágoston alispán.
4. Záróbeszéd. Dr. **Csernoch** János, csanádi püspök.

New-York.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —
(Folytatás.)

Bocsássák meg az amerikaiak az én vétkeimet, de bizony New York az én esztetikai érzékemet egyáltalán nem elgiztette ki.

S meg vagyok győződve lelkeim mélyébe, hogy az amerikaiak mindezt máris megbocsátották. Annyira megbocsátották, hogy egyáltalán eszük ágában sem volt, hogy a városuk megépítésénél az esztetikára vagy pláne az én véleményre egyáltalán valamely súly fektettek volna. Füttyölnek az esztetikára. Ők nem esztetikuskok, hanem üzletemberek. Az esztetika minden szépsége mellett se hoz pénzt. Európában annyi a szép s a lakói mégis seregestől vonulnak Amerikába, — mert éhesek.

Hogy mindezt beigazoljam, alig kell pár száz lépésnyire messzebb vinnem bájos olvasóimat. A kikötőt egész hosszat tele építették a new-yorkiak dockokkal, ostoba nagy épületekkel, a melyek az Európából s Amerika egyéb kikötőiből szállított áruk végtelen tömegének lerakódó helye. Egy-egy ilyen dock akkora, mint egy pesti

vásárarnok. S a félsziget két oldalán van egymás mellett legalább 200. Épen a legszebb, legérdekesebb helyen. Mellettük megáll a hajó, aztán megkezdődik a kirakodás. Csikorog a daru, csörömpölnek a láncok éjjel-nappal, sokszor egész héten át. Maszatos, piszkos hordárok, szerencsenek felmeztelenre vetkőző cipelik az árukat, ordítognak, veszekednek és izzadnak, hogy nekünk idehaza félesztendőre bizonyosan elég volna. Óriás lovak óriás kocsikat vonásznak be a dögbe, a nap-számokos megrakják őket hatemeleire, aztán kiabálva, dübörögve vonásznak őket tovább — kifelé.

Méltóztassék most már elképzelné, ha az Andrásy uton a szép arányos, egyforma paloták helyett 20—30 meg 2 és 3 emeletes paloták és viskók váltogatnák egymást. A Dunaparton pedig nem látnánk a mi szép szöke Dunánkból se egyik felől, se a másik felől egy tenyérnyit sem, hanem kátrányszagu raktárhelyiségek és zsiros és nem zsiros ládák, meg málhák állnak el a sétatunkat. Szép volna ez tisztelt olvasóim?! Ugy-e nem volna szép?! Én is úgy mondom. Az igaz, hogy így több pénz csorog be Amerikába, mint a mi egész évi állami budgetunk, de az mellékes. Én most a szépről és nem szépről beszélek.

Ilyen volt a környezet, a mikor a 18 napon át ingó hajóról kilépe az európai emberből kivedtettem és amerikás lettem.

A folytatás azonban következett. Jött a vámvizsgálat. Szigoru tekintetű bácsik rettenetes komolysággal álltak neki kofferjaink feltutkálásának. Jártam vagy 15 országban életemben, de soha ilyen szigoru vizsgálatot nem láttam. Hja! az Egyesült Államok védik a maguk területét, illetőleg a maguk népének áruit. Itt az önálló vámterület. Minden behozott áru után, a mely vám alá vehető, legalább 35% vámot fizetnek. Ha valakinek három öltözet ruhája van, a vámhivatalnok már okvetetlenkedik s lsten csudája, ha busás adót nem vet rá.

Ha valaki letagad, illetőleg be nem vall valamit, büntetést is fizet. Egy magyar asszony két doboz ötös szivart vitt az urának kedves meglepetésül, mert hát a magyar szivar mégis csak legjobb az egész világon. (Ezt mondom én is, a globetrotter.) A egyik dobozt bevallotta, a másikat nem. Fizetett utána 12 dollárt, 60 koronát. Hogy aztán az ura mennyire örült a meglepetésnek, azt nem kérdeztem, meg inkább elképzelttem.

Diktum-faktum azonban, de az Egyesült Államoknak van önálló vámterületük s a maguk

Sövegjártó János

vászon kereskedése menyasszonyi kelengyék

olcsó, szabott árak mellett.
Székesfehérvár, Barátok épülete. Egy tanuló felvétetik.

Mal lapunk 6 oldal.

00000477

Egyéb ülések.

Augusztus 29-án, vasárnap.

Délelőtt 10 órakor a Katholikus Népszövetség ülését saját programja szerint Szónokolmányoknál. *Rakovsky* István elnök, *Csernoch* János csanádi püspök, dr. *Zboray* Miklós alelnök, *Pélikán* Lipót pénzügyi titkár, *Kína* András földműves, dr. *Strommer* Viktorin tanár, *Görcsöni* Dénes tanár, gróf *Sömsich* Béla nagybirtokos, *Haller* István főtitkár.

Augusztus 30-án, hétfőn.

Reggel 8 órakor a Katholikus Legényegységek elnöki értekezlete a Katholikus Körben. Délelőtt 10 órakor a Katholikus Körben a magyar iskolatestvérek VII. közgyűlése.

Diszülés.

Gróf Zichy Nándor tárnokmester üdvözlésére.

Déli 12 órakor a Káth. Körben:

1. Elnöki megnyitó. Mondja: dr. *Városvy* Gyula, kaocsai érsek.
2. Az ünnepelt méltatása: Dr. *Zlinszky* János, ügyész.

3. F. évi nov. 15-én gróf *Zichy* Nándor 80 éves évfordulója napján Budapesten rendezendő jubileumról szóló javaslat.

Délután fél 3 órakor a Katholikus Kör terében az Alkoholelles Szövetség ülése gróf *Mallóh* Gusztáv Károly erdélyi püspök elnöklése alatt.

Augusztus 30-án, hétfőn.

Délelőtt 6—12 órakor.

a németajkúak gyűlése.

Beszélnék: dr. *Várady* L. püspök, dr. *Blaskovits* apát, dr. *Baravsky* ügyvéd, *Léh* Mihály, gazda.

Augusztus 31-én, kedden.

Délután 4 órakor Kath. Körben a csanad-egyházmegyei hittanárok és hitoktatók körzetének megalakulása.

Délután 8 órakor a városháza dísztermében a szegedi Növédőegyesület ülése.

1. Megnyitó. Tartja: dr. *Csernoch* püspök.
2. Védőpatronage. dr. *Ráskó* Istváné.
3. A szegedi Növédőegyesület előmunkálatai. *Mayer* tanár.
4. A katolikus növédelem műveiről. *Farkas* Edith al. hölgy.
5. Záróbeszéd. Tartja: *Próhászka* Ottokár, székesfehérvári püspök.

Este fél 9 órakor a szegedi Katholikus Legényegyesület ünnepélyes megnyitó ülése a Katholikus Körben.

1. Megnyitó. *Schiffer* elnök.
2. Üdvözölő beszéd. A nagygyűlés kikiáltandó képviselője.
3. A külön programmban foglalt beszédek, szavaltatok stb.

Ünnepi beszéd.

A székesfehérvári ker. szoc. munkás-egyesület 1909. aug. 20-ik Sz. István ünnepségén mondotta Dr. LAUSCHMANN GYULA vármegyei t. főorvos.
(Folytatás és vége.)

A szent király koponyája március 29-ig maradt a móri templom oltárán és ezen idő alatt a délelőtti minden órájában misét mondtak előtte, reggel és este pedig a nagyszámmal egybegyűlt hívőknek csókra nyújtották. Habár a nép vallásos érzülete és hódolása az ereklye iránt mi kívánni valót sem hagyott hátra, mégis különösen felemeltek, az egykoru följegyzések a bródi ezred katonáit, akik ekkor Mór községben tartózkodván, tisztjeik vezetésével naponta imádkoztak Szent István ereklyéje előtt.

Március 29-én aztán megindult a püspök Székesfehérvár felé. Körülbelül 4 órakor érkezett a város határába, hol a polgári lovasság csapatja fogadta őt, a ki kezében tartá az ereklyét és teljes főpapi ornatásban űlt a diszintón, Beérve a városba, a felsővárosi templom oltárára helyezte a koponyacsontot, majd a szószékről nagyhatású magyar beszédet intézett a néphez. A felsővárosi templomban egész április 2-ig maradt Szent István ereklyéje, a melyet a polgárság őrizett, előtte pedig óránként mise volt.

Megemlítést érdemel, hogy az egyházi éneket maga a püspök írta és a nép között számos péld-

dányban osztották szét. Április 2-án megindult az ünnepélyes körmenet a belváros felé. A püspök reggel 7 órakor csendes misét mondván, négy plébános vette vállaira az ereklyetartót, mely előtt a polgári őrség, mögötte pedig rendes katonaság lépdelt. A nép a püspök által szerzett éneket a nagyszámu papság pedig a mindenszentek litániáját énekelte. A mai ciszterci templom előtt, mely akkor a pálosok birtokában volt, nemkülönben a barátok templománál oltár állott, melyre a püspök az ereklyét elhelyezte, az illető templomok szerzetesei pedig tömjénnel füstölték. Az előtti imák elvégzése után a körmenet a székesegyházba ért, hol az egyik kanonok Mária Terézia rendeletét; ezután pedig a püspöknek az ereklye hitelességét tanúsító bizonyáglevelét olvasta fel. Az egyházi szertartást, melyben az egész város közönsége részt vett, mise és magyar szónoklat zárta be.

Érdekes világot vet Székesfehérvár vallásosságára azon leírás, a mely a püspöknek a kancellárhoz intézett latin levelében olvasható. Magyar fordítása következő: „Megvallom Excellenciád előtt, hogy nem vagyok képes leírni azon öröm nagyságát, melyet az egész nép érzett, főleg e város, amely oly soká volt eltiporva. Magam láttam igen sok embert könyezni az örömtől, midőn a szent ereklyét megpillantották, a melyet királyi kegyelemből kaptunk.“ A levél záradékában ezt írja a püspök: „E napon teljes díszben szent misét mutattam be Ő Felségé, legkegyelmesebb anyánk és jövendőnk boldogsága és szerencsés kormányzásáért. E nap, a szent koponyának megérkezési napja, mindenkor Ő Felségének lesz szentelve és az Isten oltárára adott ezen páratlan adomány emléke örökké fennmarad.“

Sélyei Nagy Ignác püspök meg is tartotta ezen ígérletét. 1778 ban kiadott rendeletében meg hagyja, hogy ápril. 2-án három napig legyen kitéve a templomban az első szent királyi ereklye. Hasonlóképp arról is rendelkezett, hogy május 19-én, Székesfehérvár felszabadulásának napján, továbbá Szent László és Szent István ünnepén, végül október 11-én évenként csókra nyújtassék, mert ez utóbbi nap volt az a melyen Szent István testének föltalálását ünnepelte a régi Magyarország.

népének, illetőleg kereskedelmünknek és iparunk érdekeit megvédik a végletekig! Tessék az ó iparukkal konkurálni, mikor az állam két könyökkel taszigálja szét a konkurrenszeket. Tanulhatunk fölük valamennyien, különösen mi magyarok!

A további tapasztalatok még inkább meggyőztek arról, hogy itt egy igen nagy városról van szó, a mely azonban épen nem verseng a szép jelzőért. Hiszen neki: első sorban a pénz kell. Hogy lármázunk uthon, ha a kövezet döcögös, durva, Méltóztatásuk végigsétálni New-Yorkban, vagy akármelyik amerikai nagyvárosnak az utcáin s biztosíthatok bárkit, hogy ha az elején nem volt még tyukszeme, az ut végén boldogan vallhatja magát tulajdonosának. A követek nem is a lapjukkal fordítják fölfele, hanem az élükkel, mert ambar a képzeltető legkeményebb gránit kockát használják, a mely talán nem is gránit, hanem inkább hasonlít a tűzkőhöz, de ha lapjával s nem az élével állana fölfele, hamarabb elkopna fenékig mint így. Ha ehhez hozzávesszük azt, hogy az irtózatok terhek alatt, a melyek fölöttük elrobognak, alaposan hepehupás is lesz a talaj, körülbelül képet alkothatunk magunknak a amerikai városok kövezetéről. A kisebb forgalmu utcákon gyakran találunk aszfaltot, vagy téglaburkolatot, természetesen kitűnő amerikai anyagokból készült sajtolt téglát kell itt érteni. A gyalogjáró ritka helyen aszfalt, ezt a nyáron puha ragadós pépet kiküszöbölte már az amerikai. Helyette azonban legtöbbször cement habarcsból készült a gyalogjárót, vagy óriási nagyságú — 5-6 méter hosszú — homokkőlapokat találunk.

A legforalmasabb utcákon azonban megtaláljuk a képzeltető legridegebb prózát, a mi csak képzeltető. Sem az utcán nem férnek el az emberek, ott a nagy terhes kosmák dörögnek tova s automobilok teszik illatossá a levegőt, a föld alatt ölt gyorsasággal robognak a villamások. Az amerikaiak ez sem elég, nagy forgalmát nem tudja másként lebonyolítani, mint hogy az egész utca azésságában, földföltött

villamosokat épít. Ezek aztán behalózzák az egész várost, az első utól a 250-ig. Persze nem egy sínpar van lefektetve, hanem mindjárt négy. Két sínpar észak felé, kettő pedig déli irányban. Az egyik vonat gyakrabban megáll — minden harmadik negyedik utcánál, a másik, az express azonban tíz-husz utcán robog végig oly örült gyorsasággal és zszajjal, hogy az embernek csakugy káprázik bele a szeme. Aztán nem egy kocsi rohan célja felé, hanem 8—10 van összekapcsolva. Hogyan is bírná egy kocsi lebonyolítani azt az óriási forgalmat, a mely New-Yorkban, vagy Chicagóban s a többi nagy városokban különösen a reggeli és esti órákban örvénylik, a mikor az üzletekbe indulnak, vagy azt elhagyják. Mert ne tessék azt hinni, hogy azokban az óriási 30—40 emeletes házakban lakások is vannak. Egyáltalán nem. Azok csupán biznic házak, az üzleti forgalom lebonyolítására szánvák. Nappal zsong bennük az élet, mint a méhkasban, éjjel azonban csak az örök maradnak ott.

Az amerikai sokkal praktikusabb, semhogy a lakását ilyen levegőlen, a mellett méregdrága helyen üsse fel. Kimegy a város szélére a parkrendszerbe épített részekbe, ott aztán berendezkedik kedve szerint legalább 10 szobás lakásba s nem háborgatja magát az üzleti élet kavargó gondoljaival, hanem él a családjának. Erre a célra a villamosok vasutak valóságos missziót teljesítenek. Ha az ember egyszer beleült, 5 centért akár egész nap kocsikázhatja magát, senki se kíváncsi rá, hogy meddig óhajlja igénybe venni. A villamosok sűrűn járnak s a gyorsaságuk oly nagy, hogy félóra alatt a város másik részébe visznek. Az üzletek reggel 8-ko, 9-ko nyitnak, s este 6 órakor zárnak. Így vannak a gyárak is. Ezalatt az idő alatt az amerikai jóformán nem is eszik, mert a 12 órakor való lunch, az igazán csak egy kis fölfrissítés, a melyért nem szokás hazameenni. Ezt megkaphatja a legközelebbi sörcsarnokban is, a hol legtöbb helyen megvan az a jó szokás, hogy 5 centért kap az em-

ber egy pohár sört s ehhez az ott fólhalmozott hideg fölvágottból ehetik annyit, a mennyi jól esik neki. Ez aztán megfelel egy gyöngébb ebédnek is. Hogy a korcsmárosok hogyan jönnek ki vele, nem tudom, de úgy látszik, az üzlet így is lehet, mert nem adják fel. Tehát Amerikában se az üzletember, se a hivatalnok ember nem ismeri a tízórait, a mely a melléje rendelt 8—10 pohár sörről, poliikai s társadalmi ügyeknél megbeszélésével eltart 12 óráig. Nem! erre csak Európában van idő. Aztán kávéháza sincs idő, a hol az üzletember vagy hivatalnok 1-től 4-ig kártyázhasson. Sőt többet mondok: Amerikában nem is ismerik a kávéházat — legfeljebb a magyarok által lakott második utcában a Second Evnyun. Az amerikai elsősorban az üzletnek él, aztán a családjának, ha pedig mulatni akar, akkor nem az ivás a gyönyörűsége, hanem nézi és végigcsinálja a mulatóhelyek bolondságait, hogy kedve szerint kineveithesse magát. Az amerikai a villamoson elolvassa az újságját — tényleg legalább minden második ember újságot olvas, tudomást szerez a bő lére eresztett szenzációkról, gyilkosságokról, a melyet az élelmes, napjában tizszer megjelenő lapok képekkel is illusztrálnak. Mire az újságjával végez, haza is ért, otthon áttöltözik, új ember lesz belőle. Mikor az első villamoson végigrobogtam s a két emeletes magasságból az alattam, mellettem, fölöttem, körülöttem zsbongó élet örületes vágatását láttam, ószintén megvallom, hogy nem egyszer megtagogattam magamat, hogy még vagyok-e még s végül arra a gondolatra jöttem, a mit helyemben minden második ember mondana, hogy bolond dolog ez, itt már kiköztök az élet a rendes kerékvágásból. Ha azonban apáink fölbrednének sirjaikban s a koporós nyílásán kitekintve egy pillanatra látnák ezt a megvadult életet, gyorsan sietnének megkérni huzni a szemfödélét, a falnak fordulnának, mert szentül meg lennének győződve, hogy unokáik ezen az uton csak a pokol felé utazhatnak.

Billek Ferenc.

Mária Terézia adományozásának emlékét a nagy templom falába illesztett fekete márványtábla hirdeti, mely a püspökség alapításáról beszél és a latin szöveg magyar fordításában ezt mondja az ereklyéről: „Szent István király hitelt, arannyal és drágakövekkel ékesített koponyáját fűzőr tisztelésre ajándékolta adta Mária Terézia ezen egyháznak.”

Igen tisztelt ünneplő közönség!

A történelmi távcsövével belenézünk a múltba, szállunk most már a jelenbe, hogy a jövő képét is megalkossuk.

Szent István korszakalkotó nagyságát a magyar társadalom és a magyar közélet eddig nem méltányolta. Ünneplő csak az egyház ülte meg, a társadalom legfőbb annyit tudott, hogy első királyunk névnapján olcsó jeggyel lehet a fővárosba utazni. Pedig az első magyar király áldást árasztó emléke megérdemelné, hogy vallás, rang és hivatás különbözősége nélkül az egész Magyarország minden évben ünnepet üljön emlékének.

A mi szűkebb hazánk, az ő Szekefővár ma áldozott társadalmi téren első alkalommal a nagy király nagysága előtt. És büszkeségére váltatik ennek a városnak, hogy épp a hazafias és a becsületes törekvésű munkás osztály mutatott jó példát, a mely bizonyára követőket talál. És büszké lehetnek Szekefővár munkásai, mert első ünnepükre olyan férfiú árasztott fényt és ragyogást, a kinek egész gondolatvilága, lelkiének minden érzése, hazafiségének minden paránya a magyar munkás becsületének törekvéssel fonott egyívű. Megyés püspök Ur Ó Mótóságát itt van közöttünk, megbecsüli a magyar munkás hazafias érzéseit, a melyeknek ápolásából, Szent István kultuszának fejlesztéséből bőven kivési részét.

A mai ünnepre a lenyugvó nap hinti borsugarait. A nap leszál, de újra felkél és a ma elmuló hazafias ünnepség is, — meg vagyunk győződve, — még nagyobb fényességgel újra meg fog Szekefővár közönsége előtt jelenni. A mai ünnep az első magyar király nagyságát méltató hódolónak kezdő csirája, adja isten, hogy eljőjön városunkban az az idő, midőn a nagy király szobra előtt társadalmi és vallási különbség nélkül minden évben ünnepli a hálas Szekefővár a nagy alapító emlékét!

ÜJDONSAGOK.

A szekularizáció.

Hajdumegyének a papivagyokra éhes szabadkőművesei, zsidai és rövidlátó protestánsai földosztást követelő határozatukkal épen az ellenkező eredményt értek el, mint amit akartak. Valljuk meg, a katolikus egyházi vagyon eredete, célja, jogi természete felől ezideig csak nagyon általános és felületes ismerettel bírtak még a katolikusok is. Most másként lesz. A famózus határozat óta egyik újságírók a másikat követi katolikus lapjainkban, melyeknek célja ezt a kérdést tisztázni. Mind több és több ember jut e réven tiszta öntudatára annak, hogy a katolikus egyházi vagyon sokkal tisztelteméltóbb, sokkal kevésbé szekularizálható, mint — mondjuk például — a hatvani Deutscho, Schossbergerek, stb. vagyona.

Ez az egyik. A másik eredménye ennek a hazánknak az, hogy a legtöbb katolikus szervezet, elsősorban természetesen a katolikus népszövetség országsszerte munkába állott, vagy fog állani, hogy az enyveskező hajdúk törekvését ellensúlyozza.

Sopron vármegye hatalmas népszövetsége egyöntetű fellépésre készül megveszerte s tizezer szervezett ember egyhangulag fog felírni a megyéhez, hogy Hajdumegye határozatát megbotránkoztatva ad acta tegyék s egyuttal határozatot hozzanak és azt az ország összes törvényhatóságainak megküldjék a katolikus autonomia melletti megvalósítása érdekében.

Ennek az ellenakciónak a célját óhajtja szolgálítani azon kis eleven röpirat, melyet a jelen alkalommal olvasóinknak s főleg a Népszövetség fejezmegyei vezetőinek figyelmébe ajánlunk. Címe:

A katolikus egyház vagyona a történelmi ítélszék előtt. A szekularizáció.

A katolikus egyház ellenségeinek megismeréséről ajánlja

KAPISZTRÁN.

A röpirat Sopronban jelent meg, de a székesfehérvári Egyházmegyei könyvtárában is kapható. A két éves füzet ára 40 fillér, melyből azonban kiadó 20%-ot enged a megrendelő helyi népszövetségi szervezet javára.

— Személyi hir. *Prohászka* Ottokár dr. megyéspüspök ma d. u. Szegedre utazott a kath. nagygyűlésre.

— Tisztelges. Az egyházmegye papságának lelkigyakorlati pénteken fejeződtek be. Ebből az alkalomból a lelkigyakorlatokon jelenlevő mintegy 40 pap küdöttseleg d. e. 11 órák tisztelges ment a megyéspüspökhöz. A küldöttség szonoka *Herbst* József perbábi plebánus volt, aki klaszikus latinságu beszédben adott kifejezést a papság halálának és köszönetének. A megyéspüspök meleghangú válaszában örömet és megelégedést fejezte ki a papság buzgalom s kívánta, hogy a lelkigyakorlatokból háramló lelki erősség gyümölcsöző legyen. A tisztelgő küldöttséget a megyéspüspök vendégül látta asztalánál.

— Hivatalátvétel. *Ujházy* Sándor kir. főügyész helyettes visszaérkezett hosszabb rohlisi nyaralásából s átvette hivatalának kezelését.

— Kinevezés. Dr. *Frauk* József, a Szent György kórház lemondott alorvosa helyébe a főispán dr. *Marton* Jenőt, a szombathelyi bábaképző intézet volt alorvosát nevezte ki.

— Közgyűlés a városnál. Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága f. evi augusztus hó 30 án délután 3 órák a városház nagytermében rendes havi közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal:

Polgármesteri jelentés a közigazgatás július, augusztus havi állapotáról, — a törvényhatósági joggal bíró városok polgármestereinek értekezlete, — a székesfehérvári csendőrségi laktanya építési ügyében s ezzel kapcsolatosan a csendőrméltóság tárgyában Debrecen szab. kir. város tanácsának felirata, — az adóügyi hátralékok feldolgozása tárgyában. — A m. kir. földmivelségi miniszter közönlő leirata a bortörvény megalkotása körül szerzett érdemeit hozzáintéztet felirata. — Tanácsai előterjesztés az arad vértanúkért október 6-án s a szintén vértanúságot szenvedett helybeli polgárokról augusztus 14-én tartandó gyász istentisztelet tárgyában. — Közigazgatási kiadó jelentése az Antal Ferenc helybeli lakosnak eladandó városi területre vonatkozó 282/4034. sz. közgyűlési határozat meghirdetéséről. — Tanácsai előterjesztés Hajdumegyei közönségének a szekularizáció keresztülvétele tárgyában a képviselőházhoz intézett felirata, — a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek a balatoni vasút tárgyában küldött 3 leirata, — a városi dögter kibővítése, — Csendes Géza elemi iskola tanító magasabb lakbérének utalványozása, — Renaudné B. Berta felsőbb leányiskolai tanár magasabb fizetésének utalványozása tárgyában. — Pénztárvizsgálati jegyzőkönyvek. — A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 6 drb. leirata consuli kinevezések tárgyában. — Tanácsai előterjesztés Arvavármegyei közpénztárszék felvétele s a lelkesi congrua kiegyesítése tárgyában, — déli vasúti állomás északi oldalán a központi épülettől nyugaton vaudló út fechtartási és világítási kötelezettsége, — a székesfehérvári jótékony nőegyletnek az Erzsébet népkonyha segélyezésére 1909/10. évre kiutalendő segély tárgyában. — Polgármesteri, illetve tanácsai előterjesztés Németh Lajos számfőnöknek katonai szolgálat idejére szabadságolása s segélyezése, — a sertésnyász rendezése, — a sertésnyász építése, — a gyalogsági laktanyában kibővitendő kocsiszin, — a sörház saárlójának honvédségi járművek elhelyezése céljából való átalakítása, — Hajas József, napidíjas 140 kor. névelési előleg iránti kérvénye, — a kereskedelmi csarnok illemhelyének átalakítása, — az országos népiokola illemhelyének átalakítása, — a városi óvoda helyeállítása, — a Deák Ferenc utcai elemi iskola építke-

zésének vállalatba adása, — Mariczka Jánosnak a magyar állampolgári kötelekbe felvétele, — a postaciplet utófelülvizsgálata és Pénez Imre ovdakának visszatulványozása, — Kovács József hegyestérnek a 2772/1909. sz. tanácsai határozat elleni felebbesése tárgyában, — Csicsi István és társai felebbesése az ipari munkák vállalatba adása tárgyában, — A helybeli Torus-Club közönlő átirata, — Az ipariskolánál párhuzamos osztályok felállítása és a közművelődési tárgyak szakirányú tanítása céljából szűkséges tanítói állások szervezése tárgyában, — Tanácsai előterjesztés a házi ipar tárgyában, — több fizetési előleg utalványozása.

— Helyszíni szemle. Vajta községben egy új, modernül felszerelt kath. tanterem készül. A helyszíni szemlét ma tartották meg Lauschmann Gyula dr. főorvos, Schaller Flóris kir. tanfelügyelő és Krécsy Miklós, az államépítészeti hivatal főnöke.

— Labdarúgó mérkőzés. A Székesfehérvári Torna Club augusztus 29-én vasárnap délután 5 órák a sóstói versenypályán football mérkőzést tart Budapest egyik legkitűnőbb sportegylete, a Nemzeti Torna Club football csapatával. Dicséretes törekvés ez a helybeli Torna Club részéről, hogy nem riadt vissza közönségünknek az elcsúst sz. István-napi mérkőzés alkalmával tanusított közönyösségtől, hanem kitartó lelkesedéssel karolja fel e nemes sportot s fogadja a székesfőváros legkitűnőbb csapatainak mérkőzését csak azért, hogy Székesfehérvár szab. kir. város fiatalágát megnyerje a testedzés magasztos hivatásának, a nagyközönségnek pedig igen kellemes és olcsó szórakozást nyújtson. Kövesse példáját a nemes város közönsége s többi vidéki városoknak, ahol az ifjúság testi erejének fokozására óriási áldozattal készítette pályát, míg városunk hasonló egyesültsé s saját erejéből szerzett pályán nyújtandó szórakozásért nem kér egyebet, mint közönségünknek fokozott érdeklődését, mint egyedüli buzdítást a jövő nemes munkájára.

— A beirataok a felsőbb leányiskolában szeptember 1., 2. és 3 án délelőt tartanak. Az V. osztályba felvételnek a polg. iskolák negyedik osztályát legalább jó eredménnyel végzett növendékek is, még ha franciát nem is tanultak. Az igazgatóság.

— A király orgonája. A király negyvenéves koronázási jubileuma alkalmából új orgonát ajánldozott a budavári koronázó Mátyás templomnak. Az orgonamű ez időszerint hazánk legnagyobb templomorgonája. Négy manuális 77 szóló és 41 mellékváltozattal. Az orgona Rieger Ottó orgonagyáros szabadalmazott villamos szerkezetű van ellátva, amely szabadalmazott szerkezet ezuttal három ízben a legfejlesebb sikerrel lett alkalmazva. A négy sikerült manuále közül a negyedik a padlóson van elhelyezve, amelynek szinfonikus hangtömege egy 16 méter hosszú hangvezető asóvön át jut a templom közepi hajójában; — amialtal a játszott melodják a boltzatnyíláson át úgy hatnak, mintha valóban egészen hangjai hallatszanának. Ezen távmű es villamos szerkezet hazánkban — ez alkalommal került először legfejlesebb sikerrel alkalmazásba. Ezen szerkezet vált be legjobban az egész világon. Valóban királyi adomány ezen felesleges mű, mert egyesíti a modern orgonatechnika minden kiválósgát, amelyért a legnagyobb érdem az orgonamű alkotóját, Rieger Ottó budapesti orgonagyárost illeti, aki a király orgonájának feladatát minden tekintetben sikeresen megoldotta.

Tankönyvek az összes iskolákba; a legújabb kiadásokban kaphatók Klökner Péter cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Székesfehérváron.

— Szerecsellenség a vasúton. Sulyos szerecsellenség történt az új folyamán a DV. helybeli állomásán. Virág János vonatkapcsoló két tehékkocsit összekapcsolásával foglalkozott. Eközben állítólag saját vigyázatlansága folytán jobb lábán a kocsikereső alá került, amelyek borzalmán összeroncolták. A szerecsellenség által vasutasait a Szent György-kórházba vitték, hol lábat amputálni fogják.

Baromfiállítás Székesfehérvárott. A baromfi tenyésztési egyesületek szövetsége a fe-jérmegyei gazdasági egyesület támogatásával ez év szeptember hó 8-12 napjain Székesfehérvárott általános és országos jellegű baromfi állítást rendez. A héten járt itt Parthay Géza igazgató elnök, ki a kiállítás céljaira a Lövőda helyiségeit feltétel nélkül alkalmasnak találta. Ugyancsak a kiállítás ügyében e hó 29-én délután ülés lesz, melynek helye és ideje felől Tóth Nándor titkár szolgál bővebb felvilágítással. Kik ezen kiállítás iránt közelebbről érdeklődnek, forduljanak a fe-jérmegyei gazdasági egyesülethez.

A Szt. István társulat miséje. A Szent István királyról címzett tiszteletmisét a társulat által végszentjének, Szent István királynak tiszteletére tartatni szokott szent miséje f. hó 29-én azaz vasárnap reggel 7 fog a székesegyházban megtartani.

A mi csendőrségünk. A székesfehérvári járás csendőrségét régebbi tárgyalások folyamánként a miniszter Sárkeresztesre telepíti ki. A csendőrkaszárnyában állomásozó körülbelül 8 tagból álló csendőrség jan. 1-ével Sárkeresztesre teszi át állomását, ahol a Károlyi gróf fála urodalmi lakban nyer elhelyezést. Az állomás helyének megváltoztatását csendőri és ellátás olcsóbságának szempontjai érelték meg.

Kamarai szállító. *Erszébet Amália* főhercegnő *Pollák Gusztáv* és *Társas szállító*, tűzifa és kőszénkereskedő-céget a kamarai szállítói címmel ruházta fel.

Betörés a Budai-uton. Pénteken este a rendőrség tudomásra jutott, hogy özv. Schönheim Mórné budai-uti lakos szatócsüzletébe egy Csikós Bálint nevű seregélyesi származású csavargó betörést tervez. A betörők 12 óra körül megjelentek a jelzett helyen s Csikós Bálint a betört ablakon át az üzletbe hatolt, társa az utcán állt ott. Javában folyt a fosztogatás, mikor testben álló rendőrök rajtuk ütöttek. Csikóst sikerült is lefűlelni, de társa elmenekült. Némi pénzt s jelentéktelenebb tárgyakat vitt magához. Csikós és a rendőr között az üzletben dulakodás támadt, melynek következtében Csikós kisebb sérülést szenvedett fején. A betörő menekülni igyekezett, eközben 36 liter petroleumot tartalmazó tartályt is feldöntött. Csikós társától a rendőrség megtudta, hogy az özv. Tancos Imréné sérelmére elkövetett betöréses lopást is ő követte el s ellene lopás miatt több eljárás folyik a helybeli kir. ügyészségnél. A rendőrség letartóztatta.

Kávéházmegnyitás. A BOROSS-kávéház a Kossuth-utcában augusztus hó 29-én megnyílik.

Öngyilkos asztalos. Ma délelőtt 11 óra körül arról értesítették a rendőrséget, hogy a szedreskerti temető mögött levő cserjésben egy ember felakasztotta magát. Az értesítés után Simon Sándor tb. főkapitány és dr. Palánszky Miklós rendőrorvos a helyszínre mentek, ahol Pap József várpalotai illetőségű 55 éves csavargó asztalost találtak holtan. Felkötötte magát. Szomorú végének előzményeiről megállapították, hogy f. hó 27-én tolonclevelet kapott a helybeli főszolgabírói hivataltól, amellyel illetőségi helyére utasították. Zsebében sorsjegyet és szakszervezeti iratokat találtak, jelétől annak, hogy vad szociáldemokrata volt. Pap az öngyilkosságot vagy még tegnap este, vagy ma a reggeli órákban követhette el. A hullát a városi hullaházba szállították.

Vidéki szülők figyelmébe! Teljes el-látás és gondos felügyeletre 1-2 tanulót elvállal intelligens keresztény urnó. Budai-ut 13.

Baleset ifj. Tóth Nándor részöntő se-gédét Tóth Nándor a munkásbiztosító pénztár titkárának fiát sajnálatos baleset érte Richter József Széchenyi-utcai részöntő műhelyében. Amint a tűzzel telt üsttel foglalatostkodott, a tűz vigyázatlanság folytán átömlött a karjaira s a jobb karját rósebben, a bal karját enyhébben felfegette. A szerencsétlenül járt segédét szülei lakásán ápolják. 8-10 napig munkaképtelen.

Két középiskolai — fogimnáziumi — tanuló teljes ellátásra elfogadjatik. Cim a kladóhivatalban.

Rövid hírek.

Kiránduló cigányok. Kolompár György, La-katos Zsuzsi, Lakatos Juli és Horvát Gizi a hely-beli cigányok jeles tagjai kirándultak a vidékre, hogy üzhessék speciális mulatózásaikat. Megfor-dultak a többek közt Mohán, Sárkeresztesen stb. Hanem a kirándulás nem mult el minden baj nélkül. Mohán találkoztak a csend és rend kakastollas greivel, akik természetesen közelebbi ismerkedést kerestek. Kolompár György sejtve a bekövetkezendő eseményeket, a lopott holmikat az ut mellett fekvő árokba szórta, de hiába, itt jegyezzük meg, hogy a kirándulás utolsó állomása a helybeli ügyészség fogháza volt.

Tűz. Csoszón Zichy János gr. birtokán 23 aratómunkásnak egy kazalba ragott buzarésze megégett. A tűzet lipapasztor gyerekek okozták, akik a kaval mellett tüzet raktak. A kár 2045 korona, a mely azonban biztosítás folytán meg-térül.

Csalfa leányzó. Uhucz Juli polgárdii ce-lédleány gazdája nevében különböző bevásárlá-sokat eszközölt s azután — megszökött. Keresik.

Hol a pénz? Faragó József és Csik István velencei legények nagy murit csaptak a velenceiek korcsmájában. Amde Csik Istvánnak 10 k. 25 filléryi pénze időközben eltűnt. Csik a pénz el-tűnésének okát Faragó Józsefben találta, akit fel is jelentett.

Utban a tehénnel. Nagy Károly kápolná-snyéki lakos egy megfelelő tehenet vásárolt Fe-hérvárott. Hazafelé menet Velencén betért a korcsmába, ahol velencei szokás szerint alaposan beszédett a jóból. Így történt, hogy két utitárs szegődött mellé, Lisztár Mihály és László Sándor velencei legények, a kik utközben lerántották a lábáról, elverték s megszurkálták, úgy hogy az arra tévedt falubeliek eszméletlen állapotban ta-lálva vitték haza.

Hova lett az óra? Helyi János 21 éves kocsis az alvó Agits István nyéki szikvizgyáros körül settenkedvén, klopota pompás zsebóráját.

Három ember. Farkas József és Horvát István berceci atyánkfiai veredtek. Meglátván ezt Vig István biciklit rántott és szét akarta vá-lasztani őket. Így történt, hogy Farkast úgy hátba szurta, hogy a pénge tüdejét is érte.

Dunapentélen Vadász Márton mezőőr 13 kocsi szalmája ismeretlen okból elégett.

Rácalmásan megszűnt a léptene.

Háborúság. Nagy István hercegfalvai legény lélekszakadva állított be Takács Józsefhez, rimán-kodva, hogy rejtsd el halálra kereső pajtasai elől. Ugy lett. Közben kaszával, kapával megérektek Burnyovszky János, Bognár Imre és társai s egyéb hiányában az ajtónak ablaknak mentek neki s összetörték minden összetörhető tárgyat. Majd persze lesz nemulass!

Még vannak a libák! Szűts Györgyné öreghegyi lakos feljelentett tett a rendőrségen, hogy f. hó 26-án éjjel ismeretlen tettes a fás-kamrárt feltörte s az ott elhelyezett hizott kacsák közül a két legszebbet ellopja. A rendőrség a nyomozást megindította s megállapította, hogy a libatolvaj Jakab Mihály Kertalja-utca 2. sz. alatti napzasmos volt. Erdekes védekezése azt mondja, hogy a lopást részszegségében követte el.

Jégszokrónyok, gyermekágyak, kocsik és vasbutorok valamint takaréktűzhelyek nagy választékban állandóan raktáron Márkus Simon Fia cégnei Jókai-utca 16.

Lövőde-utca 7. sz. ház, mely áll egy 2 szobás és 3 egy szobás lakásból, konyha és mellékhelyiségekkel, szép kert gyümölcs-fakkal, kedvező fizetési feltételekkel, minden óran szabad kézből eladó. Tudakozni lehet ugyanott.

Szerkesztői üzenet

Többeknek. Nagyon köszönöm szíves lú-vózetüket. Igazán jól esett. Örülök, hogy nemcsak én örülök, hanem mások is örülnek, a jók. Bi-zony nagy út volt, körülbelül 80 ezer kilométer, a melyből 20 ezer a tengeren, 10 ezer Amerikára esik. Úgy a szárazföldön, mint a tengeren 85-85

napot töltöttem s ennek 99 százalékát jókedvvel, bőséggel.

A könyv — azt hiszem — október végére már teljesen elkészül — még pedig bőven illusz-trálva. Természetesen nem csupán azt foglalja magában, a mit a Fejérmegyei Napló olvasói él-vezhetnek. Ara 2 korona lesz. Amerikába 50 cent. Tehát megdöbbenően olcsó. Melegen ajánlom előre is.

Versíróknak. *Hellász. N. N-r.* A névtelenlég homályába burkolt írónka nem reflektálhatunk. Mi történnék velünk, ha a bíróság közbotrány okozásáért pert akasztana a nyakunkba s szer-kesztőnkön vernék el a port.

Ez az első urnak szól. Mindakettőjüknek s másoknak pedig az, hogy a mint tapasztalni tet-szik, a Fejérmegyei Napló nagyon ritkán közöl verset. Miért? Először azért, mert az olvasók legkivált a verseket nem szeretik olvasni. Másod-szor azért, mert kevés a helyünk. Harmadszor a legfőképp azért, mert ritkán akadt az ember olyan versre, melyet érdemes volna leközölni. A most elküldöttek közül talán a *Hegedűm* című lüthetné meg a mértéket. A többinek vagy a tartalma, vagy a formája, nem üti meg a mértéket. Az Eg szerelméért, hiszen arra is kell csak valamit adni. Pl. ilyen rimek: bámul-ják — Eg urat, átáljár — Rózsikám; egyező — kettő; véridnek — rendithet. Ezek csak nem rimek? Ezek kérem épen olyanok — hogy egy amerikai hasonlattal éljek, — mint New-York külső képe. Ugy-e olvasták önök, hogy a tárca rovat-ban az 50 emeletes ház mellett a 2-5-10-20 emeletes házak vannak. Szóval nincs bennük külső harmonia. Ugy mint az Önök verseiben. Lássák bármennyivel okosabb lenne, ha önök botrányt csinálnának, aztán mi megírjuk, lesz szennazáció s a közönség figyelmé önkre irányul.

Vagy talán azt gondolják önök, hogy jelen-tek meg a közelmúltban a Fejérm. Naplóban még ezeznél is rosszabb versek? Lehetséges. De . . . vissza nem jó a mi elmúlt. Ezért a jelenlegi szerkesztőt nem szabad és nem illik büntetni. Ha tetten érte volna a gonosztevőt, rügtön villamos székbe ültette volna.

Amit pedig önök „Hozzá” irnak, azért való-ban megérdemelnek a méltó büntetést. Bocssássa-nak meg, hogy ismét egy amerikai vonatkozásba hozzuk önöket. De ha önök mindezeket Ameri-kában írják meg, akkor annak a kisleánynak elég volna ezeket a leveleket elvinni a bírósághoz, s tudják mi történnék önökkel? Másnap reggel, mikor kijönnének az üzletből, két markos police-man nyakon ragadná önöket és vinné egyenesen a bíróhoz. Akkor „ő” odataratná ezeket a zöngeményeket a szeméik elő s önök kénytelenek volnának egyszersmindenkorra kimondani a bol-dogító ígert. Igenis. Tessék ezt megfaggyuzni. Ott nem lehet ám büntetlenül ilyesmiket elmon-dani s azt hinni, hogy „szüvedjen a szerkesztő, vagy az olvasó, aki végigbittizte. Ott mindenki viseli szavaikat a következményeit a maga ko-moly borzalmasságában. Különbön már meg is beszéltek a dolgot Tóth Artur bátyánkkal s ha még egy-két ilyen eset előfordul s önök leeskü-zsik a csillagos menyországot a hűségükkel, köz-költségen elküldjük önöket Amerikába; ott mu-tassák meg, hogy a szerelmük nem foszoló lán-c-virág. Verstanden?!

A hátralékosoknak. A gonoszok sorába szá-mítom a hátralékos előfizetőket, a kik még min-dig nem feleltek meg lelkiismeretük feddő szává-nak. Figyelmeztetem őket, hogy én az Oceánál jó barátságban voltam. 5 héten keresztül úgy tartotta a hátát a tollam alatt, mint a kezés bá-rány. Hogy miért volt figyelmes megsugta: mert megérdemlem. De sokszor zokogott és zá-porral hullatta a szívárvány színeiben csillogó könnyeit, mikor megsugtam neki, hogy vannak oly fekete lelkek, a kik előfizetői kötelezettsé-gaiknek még mindig nem feleltek meg. Eleinte nem akata hinni, azt sugta, hogy lehetetlen. Végül azonban azt susogta, hogy csak irjam ki azoknak a nevét. Ő evidenciában fogja tartani s ha valamikor a kéze, vagy háta ügyébe fognak esni, olyan táncot nem látoit még, a világnak semmiféle hajója és semmiféle hajónak semmi-féle utasa, mint a milyet ő járat velük. Akkor jaj önöknek! százszoros jaj! . . . de már akkor késő lesz!! Siessenek, még van idő a meg-térésre!!

Egy szép 5 szobás lakás minden órán kiadó. Alkalmos bármily egyleti helyiségnek, irodának, vagy pedig női szalonnak. Azonkívül egy nagy műhely lakással együtt kiadó. Tudakozódní az Otthon Kávéház tulajdonosánál.

HIRDETMÉNY.

A pesti ref. Főiskola tulajdonát képező s a Fejérmegyei Ivánca községben fekvő 237 kat. hold kiterjedésű, legnagyobb részben szántóból álló földbirtok 1910 szeptember 30-tól 12 évre haszonbérbeadó. A föltételek és telvilágosítások dr. Szabó József ügyvéd, vagyonkezelő úrtól Budapest IX. Lónyay utca 9. kérhetők s f. évi október 1-ig ugyanott adandók be a haszonbérleti ajánlatok is.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schlicht szarvasszappannal

tisztítunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tisztaság és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

ROPS

biztonsági gyorsfőző Tűzveszély kizárva.

Ha felborul — elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasár- és háztartási cikkekét árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospektust ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részvénytársaság BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/69.

Helybeli elárúsítók:

Knazovitzky Elemér, Krón Ignác, Róth Sándor, Schlammradinger Gyula, Burg Herman és Ifj. Dittmár József.

Nagyobb uradalom biharmegyei pinnészetében circa 750—800 hecto összirtartalmu, teljesen jókarban levő

boros hordók

kerülnek eladásra.

Venni szándékozók bővebb felvilágosításért forduljanak Fuhrmann Antal erdőmester urhoz, Kaposvár.

Ujabb rendszerű kocsik!

HIRTLING-PAL

KOCSIGYÁRTÓ

Üzlet: Tolnai-utca 16. Székesfehérvár Raktár: Simor-utca 35

Raktáron tartok minden fajtájú kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom kocsifényező és nyerges ————— műhelyemet. —————

A kocsigyártáshoz tartozó összes javításokat jutányosan s gyorsan eszközölöm.

VÉD J E G Y.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusító ezen védjegyről ismerhetők fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói ezen védjegyről ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-f. l. varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2. SZÉKESFEHÉRVAR.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban Szent István-tér 1.

Keil-lack

legkittünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-tézmáz képkereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden-színben.
Keil-féle legfinomabb cipőcrém 30 fill.

Mindenkor kaphatók:

Flits Pál és Langraf Gábor és Fia cégnél, Székesfehérvárott.

Bicske: Keller Szilárd.
Devecser: Böhm József.

Sárbogárd: Braun Miksa.
Veszprém: Bakos Kálmán.

Székesfehérvári utmutató.

Fűszer:

FLITS PAL FIA
fűszer és csomage üzlete
Nádor-utca 4.

SZIGETHY TESTYÉREK
közvetlen kávébehozatála és
fűszer csomage kereskedők
Kossuth-utca.

IFJ. TÖGLGYULA
festék és cement
főraktára.
Városház-tér 1 sz.

**Keresztény
fogyasz. szövetkezet**
Szőgyény Marich-utca.
Fiók üzlet Zámoly-utca.

BRUZZA GYÖZŐ
fűszer, festék és liszt ke-
reskedő
Széchenyi-utca 58 sz.

HERMANN MIHÁLY
fűszer és liszt keres-
kedő
Tobak-utca 2 sz.

KOVÁTS ISTVÁN
fűszer és liszt keres-
kedő.
Palotai-utca 15 sz.

KÜMMEI KÁROLY
csomage, fűszer és liszt
kereskedő
Rákóczi-utca 7 sz.

Noszkó Horváth Gyula
fűszer, liszt és borkereskedő
Malász-utca 10 sz.

H.us:

FLEISCHER MÓR
mészáros mester
Iskola-utca
Marbahu.
1 kgr. 1. r. leveshús 28 kr.
" 11. " " 24 " "
" pörkölt és gulyás 24 " "
" felsől rostélyos
és hátszín 28 " "
Borjűhús.
1 kgr. combja 36 kr.
" vesés 34 " "
" eleje 30 " "

ASZTALOS GYULA
hús, szalona, zsír és egyéb
hentes áru üzlete
Iskola-utca 6 sz.

HAMMER IGNÁCZ
hús, szalona, zsír és egyéb
hentes áru üzlete
Üzlet: Palotai-utca 24
napl. piac: Szőgyény
Marich-utca.

Cukrász:

BINDER GYULA
Városház-tér 5 sz.

Sütők:

CSERNYAY VILMOS
sütődeje, naponta friss
Graham, kenyér kapható.
Palotai-utca 18 sz.

MOHAI FERENCZ
sütődeje naponta friss
sütemény kapható
Simor-utca 33 sz.

Divat:
Keresztes Zsigmond
divat áruház
Városház-tér.

Knazovitzky Béla
kamarai szállító, kalap, cipő,
úri és női divat különleges-
ségek nagy raktára. Szabott
árak.
Nádor-utca.

FALVAY FERENCZ
úri és női divat
Kossuth-utca.

KOVÁTS ANTAL
úri és női divat
Városház-tér.

ALMÁSSY ISTVÁN
férfi divat üzlete
Városház-tér.

VARGA ISTVÁN
női szabó műterme
Nádor-utca 7 sz.

ORSZÁGH IMRE
női szabó
Nádor-utca 3 sz.

**Singer Co. varrógép
reszvénytársaság**
ajánlja eredeti varrógépeit
Bognár u. 2 sz.

Rehoraka Vilmos
műfesto és vegytisztító
intézet
Üzlet: Háltér 1.
Telep: Tobak-utca 21 sz.

NOLL NÁNDOR
műfesto és vegytisztító
intézet
Városház-tér

PAPP KÁROLY
utóda Szlatkovszky József
műhelyen festő vegytisztító
intézet
Üzlet: Városház-tér 5 sz.
Telep: Palotai-utca.

AUERBACH JÓZSEF
mosó intézete
Jókai-utca 10 sz.

NAGY IGNÁCZ
mosó intézete
Lakatos-utca 10 sz.

Férfiszabók:

KISS ANTAL
Kossuth-utca 4 sz.

FAZEKAS LAJOS
Kossuth-utca 13 sz.

WEIHINGER LAJOS
Kossuth-utca 18 sz.

Bognár és Kristóf
polgári és papi szabók
Rákóczi-utca 2 sz.

Cipészek:

HÁRY GYULA
anatómiai cipész üzlete
Budai-ut 28 sz.

KOVÁTS JÓZSEF
Kossuth-utca 5 sz.

NÉMETH SÁNDOR
Kossuth-utca 4 sz.

POLLÁK REZSŐ
férfi és női cipész
Nádor-utca 7.

RÉDEI GÉZA
Kossuth-utca 15 sz.

Sándorovits testvérek
úri és női cipészek
Sas-utca.

VIRÁGH I. FERENCZ
Simor-utca 2 sz.
úri és női cipész.
Saját készítményű cipő
raktár.
Megrendelések pontosan
eszközöltetnek.

Kalapos:

DITTRICH EDE
férfi kalap üzlete
Szőgyény Marich-utca

Fürdő:

ÁRPÁD-FÜRDŐ
Kossuth-utca.

Különfélék:

PETE GYULA
fényképész
Várkor-ut 28 sz.

KLÖKNER PÉTER
cs. és kir. udvari könyv,
zenemű, papír és fényké-
pező cikkek kereskedése.
Nádor-utca.

KUBIK LŐRINCZ
könyv és papírkereskedő
és könyvkötészet
Nádor-utca.

HEILMAN SÁNDOR
könyvkötészet
Szent Imre-utca 1.

HEIN MÁRTON
hangszerkészítő
Kossuth-utca 2 sz.

Schnetzer Nándor
üveg, porcz. épület üveges
Szőgyény Marich-utca. 5 sz.

PAPP LÁSZLÓ
vaskereskedő
Szőgyény Marich-utca 1.

KNAZOVITZKY ELEMÉR
vaskereskedő
Nádor-utca.

PAPP SÁNDOR
szij és nyereg gyártó
Nádor-utca.

IZINGER KÁROLY
szijgyártó
Bank-utca

KÜMMEI BÉLA
mű és kereskedelmi
kertészete
Kossuth-utca.
Telep: Kert-utca.

IFJ. LERF FERENCZ
mű és kereskedelmi kertész
Palotai-utca.

Neubarth Lipótné és társa
órák és ékszerész
Nádor-utca.

BAKOS JÓZSEF
kádármester
Malom-utca 6 sz.

BOHN ALAJOS
kefekötő
Bank-utca 6 sz.

PERCZ IMRE
esztergályos
Simor-utca 27 sz.

KOVÁCS GYÖRGY
kocsigyártó
Fazekas-utca.

GERVEIN MIHÁLY
kovácsmester.
Készít mindennemű új és
divatos kocsikat.
Vörösmarty-tér 1.

KÖNIG KÁROLY
készműves és kőszőrüs
Városház-tér.

KÖNIG JÓZSEF
készműves és kőszőrüs
Kossuth-utca 7.

Vendéglők és
kávéházak:

BARNAI IGNÁCZ
Magyar Királyhoz címzett
kávéháza és szállodája
Nádor-utca.

FEKETE GÉZA
„Othlon. kávéház”
Mozi.
Kossuth-utca 17 sz.

Özv. Embecht Gyuláné
Dréher féle sörcsarnok
Bank-utca 1 sz.

RÉDEI VILMOS
Vörösmarty kör
vendéglő tulajdonosa
Kossuth-utca.

Zichy-liget kioszkja
Május 1-én megnyílik.
Naponta elsőrendű zenekar.

GÁRDOS ZSIGMOND
„Korzó kávéház”
Nádor-utca.

OBERMAYER IMRE
vendéglős
Lakatos-utca 3 sz.

HEGYI JÓZSEF
Szinbázi sörcsarnok
Nádor-utca.

IFJ. HÉJJ IMRE
Arany Ponty
vendéglős
Háltér 3 sz.

IFJ. HÉJJ FERENCZ
kalozi vendéglős
Tolnai-utca 2 sz.

HORVÁTH MIHÁLY
vendéglője kitűnő borok s
pontos kiszolgálás
Tobak-utca 7 sz.

KUNTLER JÓZSEF
beszálló vendéglős
Palotai-utca 33 sz.

VINKÓCZY KÁROLY
beszálló vendéglős
Vásár-tér 36 sz.

Építők:

SZABÓ JÓZSEF
építési irodája
Várkör-ut 43 sz.

JÁMBOR ISTVÁN
kőműves és ácsmester
Vásár-tér 22.

Vanka Testvérek
ácsmesterek
Palotai-utca 71 sz.

Kszantner és Pintér
testvérek
építési vállalkozók
Felsőkirálysor 49 sz.

STREIT JÓZSEF
ácsmester
Palotai-utca 57-59 sz.

Ifj. Stezkal Ferenc
okl. kőműves mester és
építési vállalkozó
Szűrműve-utca 2 sz.

MARCO DEMARKO
beton és mozaik készítő
Kert-utca 7 sz.

PEHAKKER ANDRÁS
építési vállalkozó
Csonka u. 9 sz.

Asztalosok:

NAGY JÓZSEF
épület asztalos
Széchenyi-utca 24 sz.

NYÁRY GYÖRGY
kamarai szállító
épület és mű asztalos
Felsőkirálysor.

FÜSTÉR LAJOS
mű asztalos
Megyeház-utca 15 sz.

KUTI MÁRTON
épület és butor asztalos
József-utca 2.

TOMAN JÁNOS
mű butor és épület
asztalos
Háltér 19 sz.

BODA GYULA
épület és butor asztalos
Lövöde-utca 12 sz.

GERBÁN ISTVÁN
kárptos
Jókai-utca 4 sz.

Lakatosok:

WÖLCSZL JÁNOS
géplakatos
Bástya-utca 8 sz.

KILI JÁNOS
épület és műlakatos
Úsz-utca 21 sz.

WELTZEL LAJOS
épület, gép és vízvezeték
szerelő
Vásár-tér 5 sz.

KOVÁTS JÁNOS
géplakatos műhelye
Háltér 9 sz.

Festők:

GERLITS JÓZSEF és FIA
szobafestő és mázoló
Jókai-utca 2 sz.

Schmöltz László
cim-, szobafestő és
mázoló
Vásár-tér 17 sz.

GÜNSBERGER KÁROLY
cim és szobafestő
Háltér 9 sz.

GUTMANN L. és FIA
szoba, cim-címér és fanemű-
festő.
lakik Kégl György-utca 7.

Temetkezés:

HERMANN KÁROLY
ÉS TÁRSA
„Kegelet” temetkezési
vállalat
Kossuth-utca